

TŁUMACZENIE

UMOWA

między Unią Europejską a Ukrainą w sprawie statusu misji doradczej Unii Europejskiej na rzecz reformy cywilnego sektora bezpieczeństwa na Ukrainie (EUAM Ukraine)

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią Europejską” lub „UE”,

z jednej strony, oraz

UKRAINA zwana dalej „Ukrainą” lub „państwem przyjmującym”,

z drugiej strony,

razem zwane dalej „stronami”,

UWZGLĘDNIAJĄC:

- pismo z dnia 11 lipca 2014 r. od Ministra Spraw Zagranicznych Ukrainy do Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,
- decyzję Rady 2014/486/WPZiB z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie misji doradczej Unii Europejskiej na rzecz reformy cywilnego sektora bezpieczeństwa na Ukrainie (EUAM Ukraine),
- fakt, że niniejsza umowa nie będzie miała wpływu na prawa ani obowiązki stron wynikające z umów międzynarodowych ani innych instrumentów ustanawiających międzynarodowe sądy i trybunały, w tym ze Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

*Artykuł 1***Zakres stosowania i definicje**

1. Niniejsza umowa ma zastosowanie do misji doradczej Unii Europejskiej na rzecz reformy cywilnego sektora bezpieczeństwa na Ukrainie (EUAM Ukraine) oraz do jej personelu.
2. Niniejsza umowa ma zastosowanie wyłącznie na terytorium Ukrainy.
3. Do celów niniejszej umowy:
  - a) „EUAM Ukraine” lub „misja” oznacza misję doradczą UE na rzecz reformy cywilnego sektora bezpieczeństwa na Ukrainie utworzoną przez Radę Unii Europejskiej na mocy decyzji 2014/486/WPZiB, w tym jej komponenty, jednostki, dowództwo i personel rozmieszczony na terytorium państwa przyjmującego i przydzielony misji EUAM Ukraine;
  - b) „szef misji” oznacza szefa misji EUAM Ukraine, mianowanego przez Radę Unii Europejskiej;
  - c) „Unia Europejska (UE)” oznacza stałe organy UE, a także ich personel;
  - d) „personel EUAM Ukraine” oznacza szefa misji, personel oddelegowany przez państwa członkowskie, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i instytucje UE oraz państwa spoza UE zaproszone przez UE do udziału w EUAM Ukraine, personel międzynarodowy zatrudniony na podstawie umów przez EUAM Ukraine i rozmieszczony w celu przygotowania, wsparcia i realizacji misji oraz personel skierowany w podróż służbową przez państwo wysyłające, instytucję UE lub ESDZ w ramach misji. Nie obejmuje kontrahentów handlowych ani personelu miejscowego;
  - e) „dowództwo” oznacza dowództwo EUAM Ukraine w Kijowie;
  - f) „państwo wysyłające” oznacza każde państwo członkowskie UE lub państwo spoza UE, które oddelegowało personel do misji;
  - g) „obiekty” oznaczają wszystkie budynki, pomieszczenia, instalacje i grunt niezbędne do prowadzenia działalności przez misję, jak również do zakwaterowania personelu misji;

- h) „personel miejscowy” oznacza personel posiadający obywatelstwo Ukrainy lub mający stałe miejsce pobytu na Ukrainie;
- i) „korespondencja służbowa” oznacza wszelką korespondencję związaną z EUAM Ukraine i z jej funkcjami;
- j) „środki transportu EUAM Ukraine” oznaczają wszelkie pojazdy i inne środki transportu należące do EUAM Ukraine bądź przez nią wypożyczane lub czarterowane;
- k) „majątek EUAM Ukraine” oznacza sprzęt, w tym środki transportu, oraz dobra konsumpcyjne konieczne do prowadzenia działalności przez EUAM Ukraine.

Artykuł 2

Przepisy ogólne

1. EUAM Ukraine oraz personel EUAM Ukraine przestrzegają przepisów ustawowych i wykonawczych państwa przyjmującego, a także powstrzymują się od wszelkich działań lub wszelkiej działalności niezgodnych z celami EUAM Ukraine.
2. EUAM Ukraine zachowuje niezależność w wykonywaniu swoich funkcji na podstawie niniejszej umowy. Państwo przyjmujące respektuje jednolity i międzynarodowy charakter EUAM Ukraine.
3. Szef misji regularnie informuje rząd państwa przyjmującego o liczbie personelu EUAM Ukraine przebywającego na terytorium państwa przyjmującego.

Artykuł 3

Identyfikacja

1. Wykaz personelu EUAM Ukraine, w tym daty przyjazdu i wyjazdu jego członków, dostarczany jest Ministerstwu Spraw Zagranicznych Ukrainy (MSZ Ukrainy) na czas trwania misji oraz jest aktualizowany w miarę potrzeb. Personel EUAM Ukraine otrzymuje karty identyfikacyjne wydane przez MSZ Ukrainy, które potwierdzają status personelu EUAM Ukraine.
2. Środki transportu EUAM Ukraine mogą być opatrzone wyraźnymi oznaczeniami identyfikacyjnymi EUAM Ukraine, których wzory są dostarczane odnośnym organom państwa przyjmującego, oraz tablicami rejestracyjnymi dostarczonymi misjom dyplomatycznym na Ukrainie.
3. EUAM Ukraine ma prawo wywiesić flagę UE w siedzibie dowództwa i w każdym innym miejscu, samą lub wraz z flagą państwa przyjmującego, zgodnie z decyzją szefa misji. Flagi lub oznaczenia poszczególnych kontyngentów narodowych biorących udział w EUAM Ukraine mogą być umieszczane na obiektach misji, środkach transportu EUAM Ukraine oraz mundurach, zgodnie z decyzją szefa misji.

Artykuł 4

Przekraczanie granic i poruszanie się w obrębie terytorium Ukrainy

1. Personel EUAM Ukraine, majątek EUAM Ukraine oraz środki transportu EUAM Ukraine przekraczają granicę państwa przyjmującego na oficjalnych przejściach granicznych, w portach morskich i przez międzynarodowe korytarze powietrzne.
2. Państwo przyjmujące ułatwia wjazd personelu EUAM Ukraine oraz przywiezienie majątku EUAM Ukraine oraz środków transportu EUAM Ukraine na swoje terytorium, jak również wjazd personelu EUAM Ukraine oraz wywiezienie majątku EUAM Ukraine oraz środków transportu EUAM Ukraine ze swojego terytorium. Personel EUAM Ukraine przekracza granicę państwową Ukrainy z ważnym paszportem. Przy wjeździe na terytorium państwa przyjmującego i wyjeździe z niego członkowie personelu EUAM Ukraine posiadający kartę identyfikacyjną misji lub tymczasowy dowód uczestnictwa w EUAM Ukraine nie podlegają kontroli celnej, wymogom wizowym i imigracyjnym ani jakimkolwiek innym formom kontroli imigracyjnej na terytorium państwa przyjmującego.
3. Personel EUAM Ukraine nie podlega przepisom państwa przyjmującego w zakresie rejestracji i kontroli cudzoziemców, jednak nie nabywa on praw do stałego pobytu lub zamieszkania na terytorium państwa przyjmującego.
4. EUAM Ukraine przywozi na obszar celny państwa przyjmującego lub wywozi z obszaru celnego Ukrainy majątek, w tym obiekty transportowe przewidziane do oficjalnego użytkowania na Ukrainie, podlegając zwolnieniu z kontroli celnej. Takie towary, w tym pojazdy, są zgłaszane zgodnie z przepisami celnymi państwa przyjmującego mającymi zastosowanie do misji dyplomatycznych.

5. Personel EUAM Ukraine może kierować pojazdami, nawigować statkami oraz obsługiwać statki powietrzne i wszelkie inne środki transportu na terytorium państwa przyjmującego pod warunkiem posiadania — odpowiednio — ważnych krajowych lub międzynarodowych praw jazdy, uprawnień kapitańskich lub licencji pilota. Państwo przyjmujące uznaje ważność praw jazdy lub pozwoleń posiadanych przez personel EUAM Ukraine, nie pobierając z tego tytułu podatków ani opłat.

6. EUAM Ukraine i personel EUAM Ukraine oraz należące do nich pojazdy i wszelkie inne środki transportu, sprzęt i dostawy korzystają z prawa do swobodnego i nieograniczonego przemieszczania się po całym terytorium państwa przyjmującego, w tym po jego morzu terytorialnym i przestrzeni powietrznej, zgodnie z przepisami Ukrainy.

W razie potrzeby, możliwe jest zawarcie dodatkowych uzgodnień, zgodnie z art. 18.

7. Do celów podróży służbowych personel EUAM Ukraine i personel miejscowy może korzystać z publicznych dróg, mostów, promów oraz portów lotniczych i morskich bez obowiązku uiszczania ceł, opłat, opłat drogowych, podatków czy innych należności. EUAM Ukraine nie zwalnia się z uzasadnionych opłat za usługi zamówione i wykonane na zasadach mających zastosowanie do usług świadczonych na rzecz obywateli państwa przyjmującego.

Artykuł 5

Przywileje i immunitety przyznane EUAM Ukraine przez państwo przyjmujące

1. Obiekty są nietykalne. Urzędnicy państwa przyjmującego nie mogą do nich wkraczać bez zgody szefa misji.
2. Obiekty, ich wyposażenie i inny majątek, które się w nich znajdują, jak również ich środki transportu nie podlegają rewizji, rekwizycji, zajęciu ani egzekucji.
3. EUAM Ukraine, jej mienie i majątek EUAM Ukraine objęte są immunitetem jurysdykcyjnym, niezależnie od tego, gdzie i w czym posiadaniu się znajdują.
4. Archiwa i dokumenty EUAM Ukraine są nietykalne zawsze i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.
5. Korespondencja służbowa jest nietykalna.
6. EUAM Ukraine jest zwolniona ze wszystkich krajowych, regionalnych i lokalnych opłat, podatków i należności o podobnym charakterze w odniesieniu do nabywanych i przywożonych towarów, świadczonych usług oraz obiektów wykorzystywanych przez EUAM Ukraine do celów EUAM Ukraine. EUAM Ukraine nie jest zwolniona z opłat, podatków ani należności stanowiących zapłatę za wyświadczone usługi.
7. Państwo przyjmujące zezwala na przywóz przedmiotów potrzebnych do celów EUAM Ukraine i zwalnia je z wszelkich ceł, opłat, opłat drogowych, podatków i podobnych należności innych niż opłaty za przechowywanie, przewóz i inne świadczone usługi.

Artykuł 6

Przywileje i immunitety przyznane personelowi EUAM Ukraine przez państwo przyjmujące

1. Personel EUAM Ukraine nie podlega aresztowaniu ani zatrzymaniu w żadnej formie.
2. Dokumenty, korespondencja i majątek personelu EUAM Ukraine są nietykalne, z wyjątkiem przypadku przedsięwzięcia środków egzekucyjnych dozwolonych na mocy ust. 6.
3. Personel EUAM Ukraine korzysta z immunitetu od jurysdykcji karnej państwa przyjmującego we wszystkich okolicznościach. Przywileje przyznane personelowi EUAM Ukraine i immunitet od jurysdykcji karnej Ukrainy nie wyłączają go spod jurysdykcji państwa wysyłającego lub instytucji UE. Immunitet od jurysdykcji karnej państwa przyjmującego, z którego korzysta personel EUAM Ukraine, może zostać uchylony — w zależności od przypadku — przez państwo wysyłające lub odnośną instytucję UE. Uchylenie takie musi zawsze być jednoznacznie wyrażone.
4. Personel EUAM Ukraine korzysta z immunitetu od jurysdykcji cywilnej i administracyjnej państwa przyjmującego w odniesieniu do wypowiedzi ustnych lub pisemnych i wszystkich działań podejmowanych przez niego podczas pełnienia obowiązków służbowych. Szef misji oraz właściwy organ państwa wysyłającego lub właściwa instytucja UE są niezwłocznie powiadamiani o każdym przypadku wszczęcia przed sądem państwa przyjmującego jakiegokolwiek postępowania cywilnego przeciwko personelowi EUAM Ukraine. Przed wszczęciem postępowania sądowego szef misji oraz właściwy organ państwa wysyłającego lub właściwa instytucja UE przedkładają sądowi dokument poświadczający, czy działanie, o którym mowa, zostało podjęte przez personel EUAM Ukraine podczas pełnienia obowiązków służbowych.

Jeżeli działanie to zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, nie wszczyna się postępowania i stosuje się postanowienia art. 16. Jeżeli działanie to nie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, można kontynuować postępowanie. Poświadczenie szefa misji oraz właściwego organu państwa wysyłającego lub właściwej instytucji UE jest wiążące dla jurysdykcji państwa przyjmującego i państwo to nie może go zakwestionować. Wszczęcie postępowania przez członka personelu EUAM Ukraine uniemożliwia mu powoływanie się na immunitet jurysdykcyjny w stosunku do powództw wzajemnych powiązanych bezpośrednio z powództwem głównym.

5. Personel EUAM Ukraine nie jest zobowiązany do składania zeznań w charakterze świadka.
6. W stosunku do personelu EUAM Ukraine nie mogą być przedsięwzięte żadne środki egzekucyjne, z wyjątkiem przypadków, w których wszczęto przeciwko niemu postępowanie cywilne nie powiązane z pełnieniem obowiązków służbowych. Mienie personelu EUAM Ukraine nie podlega zajęciu w celu wykonania wyroku, postanowienia lub nakazu sądowego, jeżeli szef misji poświadczy, iż jest ono niezbędne do wykonywania jego obowiązków służbowych. W postępowaniu cywilnym personel EUAM Ukraine nie podlega ograniczeniu wolności osobistej ani innym środkom przymusu.
7. Immunitet personelu EUAM Ukraine od jurysdykcji państwa przyjmującego nie wyłącza ich spod jurysdykcji odpowiednich państw wysyłających.
8. W zakresie usług świadczonych na rzecz EUAM Ukraine personel EUAM Ukraine podlega zwolnieniom od przepisów o ubezpieczeniach społecznych, które mogą obowiązywać w państwie przyjmującym.
9. Personel EUAM Ukraine zwolniony jest w państwie przyjmującym z wszelkich form opodatkowania dochodów i wynagrodzenia, wypłacanych mu przez EUAM Ukraine lub państwa wysyłające, a także wszelkich innych dochodów pochodzących spoza państwa przyjmującego.
10. Państwo przyjmujące, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi, które może przyjąć, zezwala na przywóz przedmiotów przeznaczonych do osobistego użytku personelu EUAM Ukraine i zwalnia z wszelkich ceł, podatków i innych związanych z tym należności, z wyjątkiem należności za przechowywanie, przewóz i podobne usługi w odniesieniu do takich przedmiotów. Państwo przyjmujące zezwala również na wywóz takich przedmiotów. Zakup towarów i usług na rynku krajowym przez personel EUAM Ukraine jest zwolniony z podatku VAT i innych podatków, zgodnie z przepisami państwa przyjmującego.
11. Osobisty bagaż personelu EUAM Ukraine jest zwolniony z kontroli, chyba że istnieją poważne podstawy do przypuszczenia, że zawiera on przedmioty, które nie są przeznaczone do osobistego użytku personelu EUAM Ukraine, lub przedmioty, których przywóz lub wywóz jest zabroniony przez przepisy państwa przyjmującego lub które podlegają przepisom państwa przyjmującego w zakresie kwarantanny. Kontrola takiego bagażu osobistego jest przeprowadzona jedynie w obecności zainteresowanego członka personelu EUAM Ukraine lub upoważnionego przedstawiciela EUAM Ukraine.

Artykuł 7

Personel miejscowy

Personel miejscowy korzysta z przywilejów i immunitetów tylko w zakresie przyznanym mu przez państwo przyjmujące. Państwo przyjmujące sprawuje jednak jurysdykcję nad tym personelem w taki sposób, aby nie zakłócać w sposób nieuzasadniony wypełniania przez niego obowiązków związanych z EUAM Ukraine.

Artykuł 8

Jurysdykcja karna

Właściwe organy państwa wysyłającego, w porozumieniu z właściwymi organami Ukrainy, mają prawo w pełni sprawować jurysdykcję karną oraz władzę dyscyplinarną przyznaną im przez prawo państwa wysyłającego w stosunku do personelu EUAM Ukraine na terytorium państwa przyjmującego.

Artykuł 9

Bezpieczeństwo

1. Państwo przyjmujące, korzystając z własnych środków, zapewnia bezpieczeństwo personelu EUAM Ukraine.

2. Do celów ust. 1 państwo przyjmujące podejmuje wszystkie niezbędne środki w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa EUAM Ukraine i personelowi EUAM Ukraine. Jakikolwiek postanowienia szczególne proponowane przez państwo przyjmujące uzgadnia się z szefem misji przed ich wykonaniem. Państwo przyjmujące zezwala na działania związane z ewakuacją medyczną personelu EUAM Ukraine i udziela wsparcia w tym zakresie.

W razie konieczności zostaną zawarte dodatkowe uzgodnienia, o których mowa w art. 18.

Artykuł 10

Umundurowanie

1. Personel EUAM Ukraine może nosić mundury krajowe lub ubrania cywilne wyraźnie oznakowane emblematem EUAM Ukraine.
2. Noszenie mundurów podlega zasadom określonym przez szefa misji.

Artykuł 11

Współpraca i dostęp do informacji

1. Państwo przyjmujące zapewnia pełną współpracę i wsparcie EUAM Ukraine i personelowi EUAM Ukraine. W stosownych przypadkach można odwoływać się do procedur przewidzianych w Umowie między Unią Europejską a Ukrainą w sprawie procedur bezpieczeństwa przy wymianie informacji niejawnych z dnia 13 czerwca 2005 r.

W razie konieczności oraz do celów akapitu pierwszego zostaną zawarte dodatkowe uzgodnienia, o których mowa w art. 18.

2. Szef misji i państwo przyjmujące regularnie konsultują się wzajemnie i podejmują odpowiednie środki, aby zapewnić ścisłą wzajemną współpracę na każdym odpowiednim szczeblu. Państwo przyjmujące może wyznaczyć oficera łącznikowego przy EUAM Ukraine.

Artykuł 12

Wsparcie państwa przyjmującego i zawieranie umów

1. Państwo przyjmujące udziela EUAM Ukraine, na jej prośbę, pomocy w znalezieniu odpowiednich obiektów.
2. Państwo przyjmujące udostępnia nieodpłatnie, w miarę potrzeb i możliwości, obiekty do niego należące. EUAM Ukraine jest upoważniona do budowy obiektów, ich przebudowy lub modyfikowania w inny sposób w zależności od wymogów operacyjnych. Państwo przyjmujące nie żąda od EUAM Ukraine żadnego odszkodowania za budowę, przebudowę lub modyfikowanie tych obiektów.

Obiekty należące do podmiotów prywatnych, w zakresie potrzebnym do prowadzenia przez EUAM Ukraine działań administracyjnych i operacyjnych, są udostępniane na podstawie odpowiednich ustaleń umownych.

3. W zakresie swoich środków i możliwości, państwo przyjmujące udziela pomocy w przygotowaniu, utworzeniu, wykonaniu i wspieraniu EUAM Ukraine, co obejmuje wspólne korzystanie z obiektów i sprzętu wraz z ekspertami EUAM Ukraine.

W razie potrzeby, możliwe jest zawarcie dodatkowych uzgodnień, zgodnie z art. 18.

4. Państwo przyjmujące udziela pomocy i wsparcia EUAM Ukraine na co najmniej takich samych warunkach, na jakich udziela pomocy i wsparcia własnym obywatelom.

5. EUAM Ukraine posiada konieczną zdolność prawną zgodnie z przepisami państwa przyjmującego, aby wypełniać swoje zadanie, w szczególności w celu otwierania rachunków bankowych oraz nabywania majątku lub dysponowania nim, jak również aby być stroną w postępowaniu prawnym.

6. Prawo właściwe dla umów zawieranych przez EUAM Ukraine w państwie przyjmującym określa się w odpowiednich postanowieniach tych umów.

7. Umowy zawierane przez EUAM Ukraine mogą przewidywać, że do sporów wynikających z jej wykonywania ma zastosowanie procedura rozstrzygania sporów, o której mowa w art. 15 ust. 3 i 4.

*Artykuł 13***Zmarli członkowie personelu EUAM Ukraine**

1. Szef misji ma prawo zająć się odesłaniem zwłok zmarłych członków personelu EUAM Ukraine oraz odesłaniem ich mienia osobistego do kraju pochodzenia, jak również podjąć odpowiednie działania w tym zakresie zgodnie z przepisami Ukrainy.
2. Nie przeprowadza się sekcji zwłok zmarłych członków personelu EUAM Ukraine bez zgody zainteresowanego państwa oraz obecności przedstawiciela EUAM Ukraine lub przedstawiciela zainteresowanego państwa.
3. Państwo przyjmujące oraz EUAM Ukraine współpracują w jak najszerszym zakresie w celu szybkiego odesłania zwłok zmarłych członków personelu EUAM Ukraine do kraju pochodzenia.

*Artykuł 14***Łączność**

1. EUAM Ukraine może instalować i obsługiwać nadawcze i odbiorcze stacje radiowe, jak również systemy satelitarne, zgodnie z przepisami państwa przyjmującego. EUAM Ukraine współpracuje z właściwymi organami państwa przyjmującego w celu uniknięcia konfliktu w korzystaniu z odpowiednich częstotliwości.
2. EUAM Ukraine korzysta z prawa do nieograniczonej łączności radiowej (włącznie z satelitarnymi, ruchomymi i przenośnymi aparatami radiowymi), telefonicznej, telegraficznej, faksowej i za pomocą innych środków, jak również z prawa do instalowania sprzętu niezbędnego do utrzymywania takiej łączności w obrębie obiektów EUAM Ukraine i między nimi, w tym instalowania kabli i linii naziemnych na potrzeby EUAM Ukraine, zgodnie z przepisami państwa przyjmującego.
3. W obrębie swoich obiektów EUAM Ukraine może podjąć działania niezbędne do dystrybucji poczty adresowanej do EUAM Ukraine lub do personelu EUAM Ukraine i przez nich nadawanej.

*Artykuł 15***Roszczenia odszkodowawcze z tytułu śmierci, obrażeń ciała, szkody lub straty**

1. EUAM Ukraine, personel EUAM Ukraine, UE ani państwa wysyłające nie ponoszą odpowiedzialności z tytułu szkód lub strat dotyczących mienia cywilnego lub publicznego, które związane są z potrzebami operacyjnymi lub powstają w wyniku działań związanych z zakłóceniami porządku publicznego lub ochroną EUAM Ukraine.
2. W celu osiągnięcia ugody roszczenia z tytułu szkód lub strat dotyczących mienia cywilnego lub państwowego nieobjętych postanowieniami ust. 1 oraz roszczenia z tytułu śmierci lub uszkodzenia ciała oraz z tytułu szkód lub strat dotyczących mienia EUAM Ukraine są przekazywane EUAM Ukraine przez właściwe organy państwa przyjmującego w przypadku roszczeń wniesionych przez osoby prawne lub fizyczne z państwa przyjmującego, oraz do właściwych organów państwa przyjmującego w przypadku roszczeń wniesionych przez EUAM Ukraine.
3. Jeżeli osiągnięcie ugody jest niemożliwe, roszczenie przedkłada się komisji ds. roszczeń złożonej z jednakowej liczby przedstawicieli EUAM Ukraine i przedstawicieli państwa przyjmującego. Rozstrzygnięcie co do roszczeń osiąga się na zasadzie wspólnego porozumienia.
4. Jeżeli niemożliwe jest osiągnięcie ugody w ramach komisji ds. roszczeń, spór jest rozstrzygany na drodze dyplomatycznej między przedstawicielami państwa przyjmującego i UE w przypadku roszczeń w wysokości nie większej niż 40 000 EUR. W przypadku roszczeń powyżej tej kwoty, spór jest wnoszony przed trybunał arbitrażowy, którego decyzje są wiążące.
5. Trybunał arbitrażowy, o którym mowa w ust. 4, składa się z trzech sędziów polubownych, z których jeden jest wyznaczany przez państwo przyjmujące, jeden — przez EUAM Ukraine, a trzeci wyznaczany jest wspólnie przez państwo przyjmujące i EUAM Ukraine. Jeżeli jedna ze stron nie wyznaczy sędziego polubownego w terminie dwóch miesięcy lub w przypadku braku zgody pomiędzy państwem przyjmującym a EUAM Ukraine co do wyznaczenia trzeciego sędziego, sędzia ten jest wyznaczany przez przewodniczącego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
6. EUAM Ukraine oraz organy administracyjne państwa przyjmującego zawierają porozumienie administracyjne w celu określenia zakresu uprawnień komisji ds. roszczeń oraz trybunału arbitrażowego, procedur obowiązujących w tych organach oraz zasad wnoszenia roszczeń.

*Artykuł 16***Współpraca i spory**

1. Wszystkie kwestie zaistniałe w związku ze stosowaniem niniejszej umowy są rozpatrywane wspólnie przez przedstawicieli EUAM Ukraine oraz właściwe organy państwa przyjmującego.
2. W przypadku braku jakiegokolwiek wcześniejszego rozstrzygnięcia spory dotyczące wykładni lub stosowania niniejszej umowy rozstrzygane są wyłącznie na drodze dyplomatycznej przez przedstawicieli państwa przyjmującego i przedstawicieli UE.

*Artykuł 17***Inne postanowienia**

1. Rząd państwa przyjmującego odpowiada za to, aby ukraińskie władze lokalne wprowadzały w życie przewidziane w niniejszej umowie przywileje, immunitety i prawa EUAM Ukraine i personelu EUAM Ukraine oraz ich przestrzegały.
2. Żadne z postanowień niniejszej umowy nie ma na celu ustanowienia odstępstwa ani nie może być interpretowane jako ustanawiające odstępstwo od jakichkolwiek praw, które mogą przysługiwać na mocy innych umów państwu członkowskiemu UE lub jakemukolwiek innemu państwu wnoszącemu wkład w EUAM Ukraine.

*Artykuł 18***Uzgodnienia wykonawcze**

Do celów stosowania niniejszej umowy kwestie operacyjne, administracyjne i techniczne mogą być przedmiotem odrębnych uzgodnień zawieranych pomiędzy szefem misji a organami administracyjnymi państwa przyjmującego.

*Artykuł 19***Wejście w życie i wygaśnięcie**

1. Niniejsza umowa wchodzi w życie w dniu otrzymania, za pośrednictwem kanałów dyplomatycznych, ostatniego pisemnego powiadomienia o wypełnieniu przez strony procedur wewnętrznych koniecznych do wejścia w życie niniejszej umowy oraz pozostaje w mocy do dnia wyjazdu ostatniego członka personelu EUAM Ukraine, zgodnie z informacją przekazaną przez EUAM Ukraine.
2. Niniejsza umowa może zostać zmieniona lub wypowiedziana w formie pisemnej za obopólną zgodą Stron.
3. Wypowiedzenie niniejszej umowy nie ma wpływu na żadne prawa ani obowiązki wynikające z wykonywania niniejszej umowy przed jej wygaśnięciem.

Sporządzono w Brukseli dnia siedemnastego listopada roku dwa tysiące czternastego w językach angielskim i ukraińskim, przy czym każdy z tych tekstów jest jednakowo autentyczny.

W imieniu Unii Europejskiej

W imieniu Ukrainy
